

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

Cím: 1044 Budapest, Ipari park utca 10.

Telefon/üzenetrögzítő: (30) 585-0867

e-mail: iroda@mant.hu

www.mant.hu

Számlaszám: 10700024-49478701-51100005

2017. július

Kedves Olvasó!

Nyakunkon a nyár, a szabadságok időszaka, és már korán túlestünk az első kánikulai napokon. A MANT élete azonban nyáron sem áll meg! Erre az időszakra esik két jelentős rendezvényünk, az *Úrtábor* és az *Úrakadémia*, azok minden előkészületével együtt. Biztosítani kell a helyszínt, a szállást és az étkezést, összeállítani és megszervezni a programot, meghívni az előadókat, beszédni a részvételi díjakat, és nem utolsósorban előteremteni a költségvetést. Ebben az évben a MANT segítségével lesz a Nemzeti Együttműködési Alaptól elnyert pályázati támogatás, amiért ezúton is köszönetünket fejezzük ki. Több ideai rendezvényeink céljára összesen 1,2 millió Ft-os, egyesületünk működésének támogatására 200 ezer Ft-os támogatást kaptunk.

2017 elmúlt, második negyedévének eseményeiről alább olvashatnak rövid összefoglalókat. Áprilisban ismét volt *Úrakadémia Klub*. Jelen voltunk a Műegyetemen szervezett Simonyi-konferencián és a Millenárison rendezett Felfedezők Napján is, ahol nyilvánosságra hoztuk tavaly meghirdetett, idén év elején lezárult diákpályázatunk eredményét és ünnepélyes keretek között díjaztuk a szép számban megjelent nyerteseket. Májusban tartottuk évi rendes beszámoló közgyűlésünket, és megjelent az *Úrtan Évkönyv 2016* kötet is. A több mint 100 oldalas, úrkutatási esemény-összefoglalókat, szakmai-ismeretterjesztő cikkeket és a MANT 2016. évi tevékenységét bemutató írásokat tartalmazó könyvet az ideai tagdíjukat befizetett tagtársaink nyomtatott formában, illetményként megkapják. A későbbiekben honlapunkon a kötet anyaga elektronikus formában is elérhető lesz. Nem csak emiatt ajánljuk honlapunk (és Facebook-oldalunk) rendszeres látogatását, hiszen onnan mindig időben tájékozódhatnak a MANT-ot érintő eseményekről, rendezvényekről. Rendszeresen olvashatják az *Aeromagazin* és az *Aranysas* folyóiratokban megjelenő úrkutatási vonatkozású cikkek ajánlóit. Aki még nem tette meg, iratkozzon fel a MANT elektronikus hírlevelére és lépjen be a MANT Fórum csoportba, így a legfontosabb új információk közvetlenül elektronikus levelesládájába érkehetnek!

Kellemes nyarat, jó pihenést, tartalmas kikapcsolódást – és persze eredményes munkát – kívánunk minden kedves olvasónknak, tagtársunknak!

Solymosi János elnök és Bacsárdi László főtktár

Magyar Úrkutatási Fórum 2017, Sopron

A MANT és a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) Geodéziai és Geofizikai Intézet (GGI) közös kezdeményezésére, a Soproni Egyetem Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar társszervezésével 2017. április 5–7. között Sopronban került sor a **Magyar Úrkutatási Fórum 2017** konferenciára. Ez a legrégebbi hagyományokkal rendelkező hazai úrkutatási szakmai-tudományos rendezvény. Legutóbb két évvel ezelőtt rendeztük Sopronban, most ugyanarra a helyszínre látogattak vissza a résztvevők. A 2015-ben a nevében megújult, tartalmában pedig kibővült konferencia a korábbi Ionoszféra- és Magnetoszféra-fizikai Szemináriumok sorozatának folytatása. Ezek közül az első 1972-ben éppen Sopronban volt, ahogy most a harmincadik is.

A fórum célja a hazai úrkutató szakemberek közötti kapcsolatok erősítése, a véleménycseré elősegítése, új együttműködések kialakítása volt. A barátságos hangulatú, a magyar úrkutatásról jó keresztmetszetet adó konferencián a kutatók és mérnökök három nap alatt húsznál is több előadásban mutatták be legújabb eredményeiket. Több jelentkező is lett volna, de időszűke miatt nem fért be mindenki a szóbeli előadások programjába. Így a programbizottság kénytelen volt válogatni a jelentkezők között, hogy minél színesebb legyen a kínálat. A többiek látványos posztereken foglalták össze mondanivalójukat. A poszterelőadók is kaptak ugyanakkor 1-1 percnyi szót, hogy felhívhassák a figyelmet munkájukra, illetve két

nap délutánján is hosszú szekciót rendeztek, ahol meg lehetett tekinteni és vitatni a poszterek tartalmát. Az oldott hangulatot és az őszinte eszmecserét a poszterszekcióval egybekötött borkóstoló volt hivatott biztosítani.

A Magyar Űrkutatási Fórumot *Szarka László*, az MTA CSFK főigazgatója és *Bacsárdi László*, a MANT főtítkára nyitotta meg. Meghívott előadást tartott a hazai űrkutatás aktuális helyzetéről Tari Fruzsina, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban működő Magyar Űrkutatási Iroda vezetője, valamint az Európai Űrügynökség tudományos programjairól *Kiss László*, az MTA CSFK főigazgató-helyettese. A további előadásokon szó volt űrfizikáról, űridőjárásról, napfizikáról, geofizikáról, űrcsillagászatról, üstökös kutatásról, a Nemzetközi Űrállomáson és kutatórakétán végzett mérésekről, műholdas földmegfigyelésről, helymeghatározásról, kommunikációról, nagy mennyiségű adatok elemzéséről. A konferencia zárszavát Almár Iván, a MANT örökös tiszteletbeli elnöke mondta. A tudományos program részleteiről a Magyar Űrkutatási Fórum 2017 honlapján (www.muf2017.hu) tájékozódhatnak az érdeklődők. A szóbeli előadások és poszterek tartalmi kivonatát a MANT egy füzetben, elektronikus formátumban megjelentette, és a konferencia után a résztvevők által benyújtott cikkek is napvilágot láttak egy kötetben.

(*Űrvilág*, www.urvilag.hu)

A Magyar Űrkutatási Fórum 2017 rendezvényéről a résztvevők csoportképeivel illusztrált rövid angol nyelvű beszámoló jelent meg a Nemzetközi Asztronautikai Szövetség (IAF) májusi hírlevelében.

Takarítás a világűrben – diákpályázatunk nyertesei

A MANT által felkért szakértő zsűri értékelése nyomán április elejére elkészült a 2016/2017-es tanévre meghirdetett, az űrszemét problémakörét a középpontba állító **Takarítás a világűrben** című diákpályázatunk díjazottjainak listája. Nagy örömünkre tavaly őszi pályázati felhívásunkat ismét nagy érdeklődés kísérte. 2017. április 29-én 14:30-kor Budapesten, a Millenáris D csarnokában, a *Felfedezők Napja* rendezvény nagyszínpadán hirdettük ki ünnepélyesen az eredményeket. A nyertesek listáját az alábbiakban közöljük. Nekik, de minden lelkes pályázónknak is gratulálunk az elvégzett munkájukhoz!

11–14 éves egyéni kategória

(A kategória támogatója a Galaktika tudományos-fantasztikus magazin)

I. díj: *Császár Csongor*

(Űrkúti Csillagászati Klub, felkészítő tanár: Ivanics Ferenc)

II. díj: *Őze Virág*

(Kiss Bálint Református Általános Iskola, Szentes, felkészítő tanár: Kalamusz Tünde)

III. díj: *Bolla Bálint*

(Űrkúti Csillagászati Klub, felkészítő tanár: Ivanics Ferenc)

III. díj: *Papp Marcell Miklós*

(Herman Ottó Gimnázium, Miskolc, felkészítő tanár: Tepliczky István)

11–14 éves csapat kategória

I. díj: *Tarján Bernát, Cserna Péter Barnabás, Fodor Gergely, Hevesi Dániel*

(Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium, Budapest, felkészítő: Tarján Gabriella)

II. díj: *Romhányi Ramóna, Kovács Karina*

(Gyömrői Fekete István Általános Iskola és Szakiskola, Gyömrő, felkészítő tanár: Szabóné Szőcs Erika)

III. díj: *Virágh Lili, Tamás Bálint, Makó Dávid*

(GÚT Általános Iskola Tiszagyulaházi Tagiskolája, Tiszagyulaháza, felkészítő tanár: Sándorné Mézes Viktória)

Különdíj: *Necseszán Boglárka Piroska, Necseszán Norbert Ferenc*

(Gimnazial Nr. 11, Nagyvárad, felkészítő: Necseszán Ferenc)

Különdíj: *Bogár-Szabó András, Bogár-Szabó Mihály*

(Friedrich Schiller Gimnázium, Pilisvörösvár, felkészítő: Bogár-Szabó Ádám)

15–18 éves egyéni kategória

I. díj: *Konrád Milán*

(Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium, Budapest, felkészítő tanár: Komáromi Annamária)

II. díj: *Molnár Dóra*

(Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium, felkészítő tanár: Zloch Istvánné)

III. díj: *Erdélyi Viktória*

(Nagyberegai Református Líceum, felkészítő tanár: Tóth András)

15–18 éves csapat kategória

Különdíj: *Tálos Botond, Pintér József*

(Soproni Széchenyi István Gimnázium, Sopron, felkészítő tanár: Lang Ágota)

Űrakadémia Klub, április

A MANT Űrakadémia Klub április 27-i rendezvényére Budapesten, az előző, februári alkalom után ismét a Csodák Palotája Playbarban került sor. Az űrtevékenység egy szerteágazó terület, amely a mérnöktudományoktól kezdve a természettudományokon, az orvostudományon és a jogon át a művészetekig bezárólag számos területet felölel. Az űr iránt érdeklődő fiatalok számára a MANT és a *Space Generation Advisory Council* (SGAC) egy rendezvénysorozatot indított el, amelyre elsősorban (de nem kizárólag) a 18–35 év közötti korosztályt várjuk. Az egyetemi szorgalmi időszakban kéthavonta megrendezett klubon elhangzó előadások az űrtevékenység sokszínű világába engednek betekintést, ami érdekes lehet jogász, orvosi vagy mérnöki nézőpontból is. Az előadásokat kötetlen beszélgetés követi. A rendezvényeken való részvétel ingyenes. A program április 27-én a következő volt:

- *Köszöntő* (Bacsárdi László – MANT, Milánkovich Dorottya, Arnócz István – SGAC)
- *Leszállóhely választás, mélyfúrás és vízgyártás – mérnöki munkák marszondáknak* (Kereszturi Ákos, az MTA planetológusa és egyben az Asztrofizikai és Geokémiai Laboratórium vezetője, valamint NASA Asztrobiológiai Intézet TDE fókuszcsoportjának tagja vezette be a hallgatóságot a vörös bolygó rejtelmébe)
- *Almár Iván 85* (Beszélgetés Almár Ivánnal, a magyar űrkutatás egyik legmeghatározóbb alakjával, a MANT örökös tiszteletbeli elnökével, 85. születésnapja alkalmából)

Közgyűlési beszámoló

Május 26-án tartottuk a 2016. évi beszámolókat elfogadó rendes közgyűlésünket Budapesten. A helyszín az ELTE TTK látványosi északi épülettömbje (0.89-es terem) volt. A 15 órára összehívott közgyűlés a megjelent tagok száma alapján nem volt határozatképes. Így azt – a szokásos, a meghívóban is meghirdetett módon, a bevezető előadást követően – valamivel 16 óra előtt folytattuk. Ekkor már a megjelentek létszámára való tekintet nélkül határozatképes volt a közgyűlés.

Az előadást *Szalai Sándor* (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, a MANT tiszteleti tagja) tartotta *A VEGA és a Rosetta missziók mérnöki szemmel* címmel. Szalai Sándor mindkét nagy nemzetközi űstökös-kutató programban részt vett. Ismertette a magyar közreműködést ezekben a programokban, hangsúlyozottan a technikai részletekre, és nem a tudományos eredményekre összpontosítva. Míg az utóbbiakról gyakrabban hallunk, az űrszondák berendezései, felépítésük, működésük titkai ritkábban kerülnek szóba.

A közgyűlés levezető elnöke *Solymosi János*, a MANT elnöke volt. A napirenden szerepelt az előző, 2016-os évről szóló elnöki-főtitkári beszámoló, a gazdasági beszámoló és a közhasznúsági jelentés megtárgyalása. Ezeket a résztvevők számára a közgyűlést megelőzően már elérhetővé tett dokumentumokat *Bacsárdi László* főtitkár ismertette röviden, külön kitérve a 2017-ben már eddig elért eredményekre is, amelyek természetesen a tavalyi jelentésekben még nem szerepelnek, de a tagság teljesebb tájékoztatásához elengedhetetlenek. Az Ellenőrző Bizottság elnöke, *Mihálka György* megismertette a megjelent tagokat a Bizottság 2016. évről szóló jelentésével. Az előző év munkájáról szóló beszámolókat a közgyűlés ezután egyhangú szavazással elfogadta.

A közgyűlés napirendjén szerepelt még az Elnökség javaslata alapján új tiszteleti tag választása. Ugyancsak egyhangú szavazás után a MANT tiszteleti tagja lett *Bárczy Pál*.

A közgyűlés megtárgyalta és elfogadta a MANT 2017-es költségvetésének tervezetét is. Végül többségi szavazással döntöttek a közgyűlés résztvevői arról, hogy a 2018. évtől kezdődően a MANT éves rendes tagdíjának összege 4000 Ft lesz. A diák és nyugdíjas tagok ennek a felét, 2000 Ft-ot fizetnek. Mint elhangzott, a mintegy egy évtizede változatlan tagdíjak emelése azért vált szükségessé, mert a korábbi összeg lényegében már a tagoknak járó legalapvetőbb szolgáltatások (az Űrtan Évkönyv nyomdai előállítás és postázása) költségeit sem fedezi.

Hírek röviden

Rangos nemzetközi űrkutatási díjat kap a MANT főtítkára. *Bacsárdi László* az **IAF Young Space Leadership Award** idei kitüntetettjeinek egyike. Amerikától Európán át Óceániáig érkeztek jelölések a Nemzetközi Asztronautikai Szövetséghez (IAF) a fiatal kutatóknak adható legrangosabb nemzetközi űrkutatási elismerésre. A döntéshozók végül Bacsárdi Lászlót díjazták, kiemelkedő szakmai teljesítménye és a fiatal generáció számára mutatott példaértékű tevékenysége miatt. Az IAF Young Space Leadership Awardot a díj történetében első alkalommal nyerhette el magyar fiatal. A díjat, amelyet minden évben öt fiatal kaphat meg, az idei évben Bacsárdi László mellett az amerikai Stephanie Wan, az ausztrál Minoo Rathnasabapathy, a nigériai Timiebi Aganaba-Jeanty és a német Patrick Hambloch veheti át a Nemzetközi Világűrkongresszuson, amelyet idén Ausztráliában rendeznek.

Az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) elnöksége május 4-i ülésén az ETE Szeniorok Klubjában évtizedek óta végzett ismeretterjesztő tevékenységéért **Szabó Imre-díjban** részesítette *Almár Ivánt* és *Illés Erzsébetet*.

A MANT, együttműködve az NFM Magyar Űrkutatási Irodájával és a Space Generation Advisory Council magyarországi vezetőségével, március közepén ösztöndíj-lehetőséget hirdetett a 2017-es **Alpbachi Nyári Iskolán** való részvételre. A bírálóbizottság döntése alapján az ösztöndíjat *Hegyesi Béla* végzős atomenergetikai mérnök szakos hallgató nyerte el. Ennek keretében az ösztöndíjas számára a MANT átvállalja a részvételi díjat, a szállás- és utazási költséget.

Társaságunk az egyik társszervezője volt a május 20-án a lengyelországi Toruń városában megrendezett **Near Space 2017** konferenciának. A rendezvényt a Visegrádi Alaptól elnyert támogatás tette lehetővé, központi témája ballonos és rakétás sztratoszféra-kutatás volt.

Május 13-án *Schuminszky Nándor* kezdeményezésére különleges eseményre, egy „**úrfa**” **ünnepélyes elültetésére** került sor Kistarcsán. A facsemete gyökeréhez került abból a csipetnyi földből, amely *Charles Simonyi* jóvoltából fenn volt a világűrben, a Nemzetközi Űrállomáson. Ráadásul a gyűjtő abból a talajmintából is adott, amelyet korábban a floridai Cape Canaveral 39A startkomplexumának közeléből kapott. Az úrfa első nevezetes látogatója maga Charles Simonyi, a második magyar születésű űrhajós, kétszeres „**úrturista**” volt június 3-án. Ő Seattle-i otthonának kertjéből hozta a csipetnyi földet, amit a fa tövéhez szórt.

Rendezvényeink, eseményeink a közelmúltban

2017. április 12.	<i>Yuri's Night</i> rendezvény, közösen az SGAC magyarországi tagjaival (Budapest)
2017. április 13.	<i>Simonyi-konferencia a MANT standjával</i> (Budapest, BME I épület)
2017. április 27.	<i>Űrakadémia Klub</i> (Budapest, Csodák Palotája Playbar)
2017. április 29.	<i>Felfedezők Napja</i> (Budapest, Millenáris) – a MANT standja és diákpályázatunk díjátadó ünnepsége
2017. május 26.	<i>MANT közgyűlés</i> (Budapest, ELTE)

Rendezvényeink, eseményeink a közeljövőben

2017. július 9–15.	<i>MANT Űrtábor</i> (Bakonybél)
2017. augusztus 3–6.	<i>MANT Űrakadémia</i> (Gödöllő)

Programjaink további részleteiről időpontjuk közeledtével honlapunkon, a www.mant.hu címen, valamint a facebook.com/MANTosok oldalon tájékozódhatnak, továbbá a MANT elektronikus hírlevelén.

Ha Ön ezt a körlevelet nyomtatva, postai úton kapja, fontolja meg, hogy elektronikus kapcsolattartásra váltva a postai útnál gyorsabban jut hozzá társaságunk információihoz és híreihez. Szándékát jelezheti az iroda@mant.hu e-mail címen.

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele, 2017. július

Megjelenik negyedévente a Társaság tagjainak nyomtatásban, illetve elektronikusan a Társaság honlapján.
Szerkesztő: Frey Sándor **Felelős kiadó:** Bacsárdi László **Lapzárta:** 2017. július 10.